

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/17/2006
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7006899876
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Šalata
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7006899876.5

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobkyne V. Y. X., S., E. XX, proti žalovanému SOLE Slovakia a. s., Bratislava, Pri starej prachárni 14, IČO 31 637 108, o náhradu škody, za účasti vedľajšej účastníčky Slovenská kancelária poisťovateľov, Bratislava, Trnavská cesta 82, IČO 36 062 235, zast. Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Bratislava, Dostojevského rad 4, IČO 00 151 700, o odvolaní vedľajšej účastníčky (ďalej len odvolateľka) proti rozsudku Okresného súdu Rožňava 10C/474/2002-143 z 25.2.2005 v spojení s dopĺňacím rozsudkom 10C/474/2002-202 z 18.12.2005

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a dopĺňací rozsudok a v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) rozsudkom zaviazal žalovaného uhradiť žalobkyni 1 863 000 Sk a náhradu trov konania 78 911,30 Sk a na účet súdu súdny poplatok 93 150 Sk, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení uviedol čoho sa žalobkyňa podanou žalobou domáhala, na čo v žalobe poukázala, čo zdôraznila a čo žiadala, a tiež čo zdôraznila a na čo poukázala po vykonanom znaleckom dokazovaní (zápisnica o pojednávaní 25.2.2005 na č.l.137-138). Ďalej uviedol skutočnosť, ktorú žalovaný nepoprel a čo navrhol a podoťkol, že žalovaný po vykonanom znaleckom dokazovaní nevzniesol námietky voči znaleckým posudkom (ďalej len ZP) a rozhodnutie vo veci ponechal na jeho úvahu. Uviedol tiež, čo vyplynulo z písomného vyjadrenia odvolateľky k žalobe. Vymenoval dôkazné prostriedky, ktorými v konaní vykonal dokazovanie, doslovne opísal nález zo str.4-12 (č.l.97-105) ZP č.4/2004 z 30.1.2005 znalca MUDr. V. S., záver zo str.3 (fotokópia na č.l.110) správy o psychiatrickom vyšetrení žalobkyne, vykonanom MUDr. Janou Greškovou a podstatné časti záveru zo str.11-15 (122-126) ZP č.14/2004 konzultantky MUDr. Ľudmily Kalafusovej, uviedol, čo vyplýva z posudku o bolestnom a sťaženi spoločenského uplatnenia (ďalej len SSU) z 9.7.2001 Q.. X. S. a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je dôvodná a preto jej vyhovel. Vychádzajúc z § 444 O. z., § 11 zák.č.437/04 Z. z. a § 7 vyhl.č.32/65 Zb. (ich znenie citoval) konštatoval, že predmetom tohto konania bolo posúdenie nároku žalobkyne na zvýšenie odškodnenia za bolesť a SSU (konkrétne požadovala zvýšenie bodového hodnotenia o 40 násobok, tak u bolestného, ako aj u SSU) a preto postupoval pri určení jeho výšky podľa cit. § 7 ods.3. V konaní mu bolo preukázané, že celkové bodové ohodnotenie bolestného u „žalovanej“ predstavovalo na základe posudku z 9.7.2001 526,25 bodu, na základe ZP č.4/04 Q.. S., po prehodnotení, predstavovalo 571,25 bodu a na základe ďalšej operácie predstavovalo 41,25 bodu, že SSU na základe posudku z 26.4.2002 bolo určené 250 bodmi, pričom na základe ZP bolo SSU vyčíslené 1 025 bodmi zvýšené na dvojnásobok, spolu 2 050 bodov. Z posudku č.14/2004 konzultantky MUDr. S. Q. vyplynulo, že bolestné v oblasti neurologického určila počtom bodov 576,25, ktoré zvýšila na dvojnásobok z dôvodu bolestivého spôsobu liečby, celkove na 1 152,5 bodu a SSU bolo určené počtom 1 000 bodov, ktoré zvýšila na dvojnásobok na 2 000 bodov. Priznal žalobkyni zvýšenie odškodnenia za bolesť vo výške 1 násobku bodového ohodnotenia 612,50 bodu, určeného na základe ZP 4/2004, čo je vo finančnom vyjadrení 36 750 Sk a u SSU vychádzal z bodového ohodnotenia v rámci ZP 4/2004 z celkovej hodnoty 2 050 bodov, ktoré zvýšil o 14 násobok, čo je vo

finančnom vyjadrení 1 722 000 Sk. Dospel k záveru, že v prejednávanej veci „sa jedná“ o prípad hodný mimoriadneho zreteľa, kde bolo „na mieste“ zvýšiť bodové ohodnotenie bolestného, ako aj SSU (ako bolo uvedené) a vychádzal jednak z posudkov o bolestnom z 9.7.2001, ako aj z posudku o SSU z 26.4.2002 a najmä zo ZP 4/2004 od Q.. S., s prihladnutím na posudok č.14/2004 konzultantky Q.. S. a prihliadol na skutočnosť, že znalci navýšili základný počet zistených bodov a odporúčali vyhovieť nároku žalobkyne na zvýšenie základného bodového ohodnotenia z dôvodu, že „sa jedná“ o prípad hodný mimoriadneho zreteľa. Zo zdravotnej dokumentácie zistil, že práceneschopnosť žalobkyne po úraze trvala od 24.7. do 31.12.2000 a následná práceneschopnosť pri odstránení osteosyntetického materiálu od 7.3. do 23.3.2001, pričom následne absolvovala kúpeľnú liečbu od 30.7. do 26.8.2001. Opakoval, čo mu vyplynulo z posudku znalca Q.. S. a posudku konzultantky MUDr. S. [doslovne opísal skutočnosti uvedené na str.9-10 (č.l.102-103) ZP MUDr. S. a na str.13 (č.l.124) posudku Q.. S.] a mal za to, že vzhľadom na dĺžku rekonvalescencie a na medicínske úkony, ktorým sa žalobkyňa musela podrobiť za účelom nápravy úrazového stavu možno vyvodiť záver, že prežila vážne fyzické útrapy spojené aj s psychickými útrapami, vzhľadom na prežitú bolesť, a preto bolo potrebné základné bodové ohodnotenie zvýšiť - podľa jeho úvahy - o jedno násobok základného bodového ohodnotenia. Pri rozhodovaní o priznaní náhrady za SSU dospel k záveru, že je potrebné aj v tejto časti navýšiť základné bodové ohodnotenie, avšak nie v takej výške, akú si uplatnila žalobkyňa a, že 14 násobné zvýšenie základného bodového ohodnotenia u SSU ju dostatočným spôsobom odškodní, ohľadom jej trvalých následkov, ktoré jej ostali po úraze. Poznámene, že opätovne prihliadol na posudok znalcov, uviedol, čo z neho vyplýva [reprodukoval niektoré skutočnosti uvedené na str.11-12 (č.l.104-105) ZP Q.. S., na str.14-15 (č.l.125-126) posudku konzultantky Q.. S. a na str.3 (č.l.110) správy Q.. F.], uviedol - vo forme tabuľky - výpočet náhrady škody z titulu bolestného a SSU a uzavrel, že celkový nárok žalobkyne z uvedeného prepočtu by bol 1 871 925 Sk, avšak vzhľadom na skutočnosť, že si uplatnila 1 863 000 Sk, preto len do tejto časti jej náhradu škody priznal, nakoľko bol v konaní viazaný žalobou, čo sa týkalo celkovej výšky uplatneného nároku, avšak nebol viazaný násobkom zvýšenia bolestného, resp. SSU, nakoľko rozhodnutie o navýšení je v zmysle § 7 ods.3 cit. vyhl. „na voľnej úvahe“ súdu s prihliadnutím na vykonané dokazovanie. Výrok o trovách konania oprel o § 142 ods.1,3 O. s. p., dospel k záveru, že žalobkyňa mala v konaní plný úspech, navyše rozhodovanie vo veci záležalo aj na výsledkoch znaleckého dokazovania a na jeho úvahe, preto jej priznal náhradu trov konania, pozostávajúcu z trov právneho zast., ktoré podrobne špecifikoval. Výrok o povinnosti žalovaného uhradiť súdny poplatok 93 150 Sk oprel o § 2 ods.2 zák.č.71/92 Zb. v znení neskorších predpisov o súdnych poplatkoch s tým, že žalobkyňa bola v konaní oslobodená od platenia súdnych poplatkov a vzhľadom na výsledok sporu je povinný žalovaný uhradiť tento poplatok.

Odvolateľka podala voči rozsudku v zákonnej lehote odvolanie a podanie dôvodila tým, že na základe § 205 ods.2 písm. d) O. s. p. súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako aj tým, že v zmysle § 205 ods.2 písm. f) O. s. p. rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla o. i., že z právnej úpravy v § 153 ods.1,2 O. s. p. (jeho znenie citovala) vyplýva, že súd môže prekročiť návrhy účastníkov konania a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, výlučne len z dôvodov uvedených v § 153 ods.2 O. s. p., okrem týchto prípadov platí, že nesmie prisúdiť viac, že je nesporné, že žalobkyňa sa podaným žalobným návrhom 25.6.2002 domáhala, aby vecne a miestne príslušný súd rozhodol o priznaní náhrady škody z titulu ublíženia na zdraví v zmysle zvýšenia odškodnenia náhrady podľa § 7 ods.3 vyhl.č.32/65 Zb. o odškodnení bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia, že v šiestej časti svojho podania vyčíslila svoj nárok tak, že požaduje priznanie 40 násobného zvýšenia odškodnenia za bolesť v celkovej výške 1 263 000 Sk a 40 násobné zvýšenie odškodnenia za SSU v celkovej výške 600 000 Sk, že v danom prípade sa jedná o uplatnenie 2 nárokov z ublíženia na zdraví, ktoré sú samostatné, na sebe nezávislé a posudzujúce sa na základe rozličných kritérií a nie je možné tieto kumulovať do jednej sumy a z tejto vychádzať pri rozhodovaní, že rozhodovanie o nároku na náhradu za bolesť nie je podmienené rozhodovaním o nároku za SSU a naopak. Vytýkala súdu, že na základe voľnej úvahy dospel k stanovisku, že dôvodnosť nároku v rozsahu mimoriadnosti je možné vyjadriť len násobkom zvýšenia odškodnenia za bolesť a 14 násobkom zvýšenia SSU, avšak opomenul skutočnosť, že žalobkyňa v prípade zvýšenia odškodnenia za SSU požadovala priznať len obnos 600 000 Sk, pričom v priebehu konania svoj nárok na odškodnenie neupravila v zmysle jeho rozšírenia, že ak svojím rozhodnutím jej priznal titulom bolestného obnos vo výške 36 750 Sk, tak potom v časti priznaného zvýšenia SSU (1 826 250 Sk) rozhodol nad jej návrh, čím je daný odvolací dôvod v zmysle § 205 ods.2 písm. f) O. s. p., t.j. že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázala na to, že - tak ako vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia súdu - tento pri rozhodovaní o nároku žalobkyne vzal do úvahy závery vypracovaného ZP, pričom znalec ohodnotil SSU u žalobkyne počtom bodov 1 025 a v zmysle § 6 ods.2 cit. vyhl. zvýšil sumu zodpovedajúcu základnému počtu

bodov na dvojnásobok, teda na 2 050 bodov, že v zmysle Postupu pri vydávaní posudkov, zahrnutého v Zásadách pre hodnotenie, ktoré tvoria prílohu vyhl.č.32/65 Zb. je v ods.14 písm. d) uvedené, že súčasťou lekárskeho posúdenia nie je určovanie zvýšenia odškodnenia za SSU podľa § 6 ods.2 vyhl., že toto ust. znalec pri vypracovaní svojho posudku zjavne nerešpektoval a v rozpore s právnou úpravou zvýšil ohodnotenie SSU na dvojnásobok, konal tak nad rámec a v priamom rozpore s právnym predpisom a vzhľadom na to, že súd takto vypracovaný posudok akceptoval a priamo z neho vychádzal pri svojom rozhodnutí je takto učinené rozhodnutie nezákonné. Tvrdila, že súd pri aplikácii práva mal v danom prípade vziať do úvahy ods.14 písm. d) Postupu pri vydávaní posudkov a vychádzať pri výpočte zvýšenia odškodnenia z ohodnotenia SSU v rozsahu 1 025 bodov ($1\ 025 \times 60 \times 14 = 861\ 000$ Sk) a zároveň bol viazaný žalobným návrhom, čo do výšky uplatneného nároku na zvýšenie SSU, t.j. do sumy 600 000 Sk. Poukázala taktiež na odvolací dôvod daný § 205 ods.2 písm. d) O. s. p., pretože súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. V súvislosti s rozhodovaním súdu o priznaní mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za bolesť poukázala na rozsudok MCdo/39/2003 z 26.8.2004 NS SR, ktorý v jeho odôvodnení v obdobnej prejednávanej veci, týkajúcej sa priznania mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za bolesť a SSU vyslovil právny názor, že primerané zvýšenie v zmysle § 7 ods.3 vyhl.č.32/65 Zb. je potrebné posúdiť v nadväznosti na § 6 ods.2 cit. vyhl., ktoré je systematicky zaradené k nároku na odškodnenia za SSU a, že len sumu zodpovedajúcu základnému počtu bodov, ktorým bolo SSU (teda nie bolestného) hodnotené v lekárskom posudku, je možné primerane zvýšiť, bolestné sa zvyšuje len hodnotením lekára, ktorý súd musí akceptovať. Ďalej tvrdila, že neprimeraným je priznanie mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za SSU vo výške 14 násobku bodového ohodnotenia, pričom súd pri rozhodovaní o tejto časti uplatneného nároku prihliadol na stupeň zdravotných obmedzení, že pre postup súdu podľa § 7 ods.3 je potrebné preukázať výraznú kvalitatívnu zmenu podmienok vyjadrenú pojmom dôvody hodné osobitného zreteľa, ktorým môžu byť zmarenie alebo podstatné sťaženie dosiahnutia celoživotného cieľa alebo snaženia, príp. prínosu poškodeného v oblasti spoločenského, kultúrneho, politického, športového života alebo podstatné obmedzenie uspokojovania životných potrieb, tu však bolo potrebné vziať do úvahy, že poškodenie zdravia žalobkyne a teda aj rozsah následkov po ňom nie je jedným z najťažších, pričom svojim pôvodným aktivitám sa v prijateľnej forme a miere môže venovať aj naďalej, že nešlo o vrcholového športovca, ani kultúrne či spoločensky angažovanú osobu, v dôsledku utrpeného úrazu sa nestala invalidnou a v priebehu tohto sporového konania neboli preukázané ani to, aby sa pred poškodením zdravia zapájala do kultúrneho, spoločenského, politického či športového života zvlášť osobitným spôsobom, ktorý je jej teraz v dôsledku poškodenia zdravia znemožnený. Vzhľadom na skutočnosť, že poškodenie zdravia žalobkyne nie je jedným z najťažších, nie je odkázaná na výlučnú pomoc a opateru iných osôb, úrazom nemá znemožnenú starostlivosť o domácnosť, osobnú hygienu či oblekanie, bola toho názoru, že v jej prípade sa nejedná o prípad výnimočný, hodný osobitného zreteľa, tak ako to má na mysli § 7 ods.3 vyhl. o odškodňovaní, že pri posudzovaní či prípad poškodenej je možné považovať za prípad hodný osobitného zreteľa tiež nemožno prihliadať len na stupeň zdravotných obmedzení daný zdravotným stavom poškodenej, ale predovšetkým na to, v čom je oproti stavu pred úrazom obmedzovaná a čo konkrétne z jej aktivít pred poškodením už vykonávať nemôže. V tejto súvislosti sa jej javilo potrebným uviesť, že každé závažnejšie poškodenie zdravia, ktoré sa prejaví aj obmedzením fyzických schopností poškodenej osoby má následný negatívny vplyv na výkon činností, ktoré táto osoba vykonávala pred poškodením zdravia a práve táto skutočnosť je vyjadrená ako SSU príslušným počtom bodov, že je predsa prirodzené, že každý zdravý jedinec sa venuje určitému okruhu činností primeraných veku a ktoré sú spojené predovšetkým s využitím jeho telesných zdatností ako zdravého človeka, preto nemožno v odôvodnení rozhodnutia súdu pre priznanie mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za SSU vidieť relevantné dôvody pre posudzovanie prípadu žalobkyne ako prípadu hodného osobitného zreteľa a, že pri takomto postupe ako v danom prípade vykonal súd, by potom musela byť každá osoba, ktorá bola poškodená na zdraví, posudzovaná ako prípad hodný osobitného zreteľa a bodový systém, ktorý používa platná vyhl. o odškodňovaní by stratil akýkoľvek význam pre určenie konkrétnej výšky odškodnenia bolestia a SSU. Tiež vytýkala súdu, že opomenul i odôvodnenie, prečo v prípade žalobkyne nie je dostatočným odškodnenie podľa § 6 ods.2 cit. vyhl., ktoré vytvára možnosť zohľadniť nie len objektívne medicínsky zistené trvalé následky, ale aj ich osobitosť v danom konkrétnom prípade, t.j. osobitosť spočívajúcu v subjektívnych spoločenských, rodinných, pracovných, kultúrnych či športových obmedzeniach poškodeného, a to v rozsahu až do dvojnásobku základného bodového ohodnotenia a zvýšenie podľa § 7 ods.3 prichádza do úvahy až po využití tejto možnosti a relevantnom zdôvodnení, že takto vykonané zvýšenie SSU nie je v danom prípade dostatočným. Keďže žalobkyňa žila bežným životom, s bežnými spoločenskými či športovými aktivitami, odškodnenie v zmysle vypracovaného posudku o SSU považovala za primerané a dostatočné. Napokon uviedla, že súd ďalej pochybil, keď pri rozhodovaní o priznaní mimoriadneho

zvýšenia odškodnenia za bolesť a SSU nezohľadnil a neodpočítal ňou (odvolateľkou) poskytnutú výšku plnenia poskytnutú žalobkyňi, keď organizačnou jednotkou Slovenskej poisťovne a.s. Nové Zámky, bola jej 28.11.2001 náhrada škody titulom bolestného podľa predložených posudkov vo výške 31 575 Sk suma 15 000 Sk, ako náhrada škody za SSU. Zároveň poukázala na svoje nesprávne označenie z dôvodu, že v zmysle § 28 ods.3 zák.č.381/01 Zb. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, prešli práva a povinnosti vzniknuté zo zákonného poistenia na iný subjekt a to na ňu, ktorá je v týchto prípadoch zast. uvedenou zást. Na základe uvedeného tak navrhla svojmu odvolaniu v celom rozsahu vyhovieť a rozhodnutie súdu zmeniť a žalobu žalobkyne ako neopodstatnenú a nedôvodnú zamietnuť a žalobkyňu zaviazat' na úhradu vzniknutých jej trov konania. Žalobkyňa k prebiehajúcej odvolaciemu konaniu, najmä k odôvodneniu odvolania, že súd rozhodol v danej veci „ultra petitom“ považovala za potrebné zaslať odvolaciemu súdu vyjadrenie, v ktorom uviedla, že v čase podania návrhu vychádzala zo ZP Q.. S. z 9.7.2001 o bolestnom a SSU, ktorým bolo vypracované bodové ohodnotenie bolestného na 526,25 bodov a SSU na 250 bodov (vo finančnom vyjadrení toto bodové ohodnotenie bolestného predstavovalo 31 575 Sk a za SSU predstavuje 15 000 Sk), že žiadala priznať 40 násobné zvýšenia, čo vo finančnom vyjadrení predstavuje spolu 1 863 000 Sk, že až v priebehu vykonávania dôkazov nariadeným znaleckým dokazovaním (ZP Q.. S. a konzultantov č.4/2004) bolo vykonané prehodnotenie bodového ohodnotenia tak, že bolestné predstavovalo 571,25 bodov, na základe ďalšej operácie bolestné predstavovalo 41,25 bodov, spolu 612,50 bodov a SSU predstavovalo 2 050 bodov, že vzhľadom na navýšenie počtu bodov v ZP nerozširovala pôvodne uplatnený nárok ani u bolestného, ani u SSU, že pri žiadanom 40 násobnom zvýšení by uplatnený nárok bol podstatne vyšší a, že je na mieste zdôrazniť, že v danom prípade sa jedná o jeden nárok na náhradu škody, ktorý pozostáva z viacerých zložiek a preto sa ako podstatná javí celková uplatnená suma náhrady škody bez ohľadu na priznaný násobok. Záverom v súhrne uviedla, že v čase podania žaloby vychádzala z lekárskeho posudku (ďalej len LP), ktorý mala k dispozícii a až v priebehu konania bol vypracovaný ZP, kde bolo upravené bodové ohodnotenie jej bolestného a SSU. Považovala za podstatné, že žiadala priznať zvýšenie základného bodového ohodnotenia vo výške 40 násobku a, že je na mieste zdôrazniť, že v danom prípade sa jedná o jeden nárok na náhradu škody, ktorý pozostáva z viacerých zložiek a preto sa ako podstatná javí celková uplatnená suma náhrady škody. Vzhľadom na uvedené žiadala, aby sa na argumentáciu odvolávateľa rozsudku neprihliadalo a tento sa v celom rozsahu potvrdil a priznala sa jej náhrada trov konania.

Dopíňacím rozsudkom súd zaviazal žalovaného uhradiť na účet súdu trovy štátu 15 093,50 Sk, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a opravil záhlavie rozsudku v priezvisku žalobkyne, kde jej správne priezvisko je: X..

Aj voči dopíňaciemu rozsudku podala odvolateľka v zákonnej lehote odvolanie, pričom v celom rozsahu poukázala na dôvody uvádzané v jej odvolaní z 26.4.2005.

Odvolateľka v stanovisku k vyjadreniu žalobkyne k odvolaniu uviedla, že jej názor nemá oporu v zák., že vychádzajúc z právnej úpravy platnej v čase vzniku jej nároku je zrejmé, že náhrada za bolesť a SSU sú 2 samostatné nároky na náhradu škody a preto aj ich ohodnotenie, uplatnenie a odškodnenie sa riadi inými pravidlami a zásadami, že oba sú pritom konštruované na princípe tzv. bodového ohodnotenia, t. zn., že sú vyjadrené príslušným počtom bodov, ktoré stanoví lekár v LP podľa zásad a sadzieb ustanovených v prílohe vyhl.č.32/65 Zb. a, že jednotlivým druhom poranenia a trvalým následkom podľa ich rozsahu a závažnosti zodpovedá vyhl. stanovený počet bodov - to je napokon zrejmé aj zo samotného rozhodnutia súdu, ktorý nároky žalobkyne posudzoval samostatne v rôznych výškach náhrad, aj keď v rámci jedného konania a rozhodnutia. Citujúc znenie § 1,§ 2 ods.1,§ 4 ods.1 a § 7 vyhl.č.32/65 Zb., uviedla ďalej, že - ako vyplýva z podaného žalobného návrhu - žalobkyňa žiadala priznať celkom konkrétne stanovenú náhradu škody stanovenú u bolestného sumou 1 263 000 Sk a SSU sumou 600 000 Sk, celkovo takto žiadala priznať 1 863 000 Sk a to že si náhradu stanovila ako 40 násobok bodového ohodnotenia v zmysle vystavených posudkov o bolestnom a SSU, je irelevantné vo vzťahu k cit. § 7 ods.3 vyhl. o odškodňovaní, nakoľko táto vo svojom ust. pripúšťa možnosť primeraného zvýšenia odškodnenia nad maximálne možnú hranicu stanovenú odsekom 2, že príslušná právna úprava takto nestanovuje, aby náhrada škody mohla byť priznaná ako určitý násobok bodového ohodnotenia, že ak by bola žalobkyňa v priebehu konania pred súdom trvala na priznaní náhrady škody vyjadrenej 40 násobným zvýšením odškodnenia, mala reagovať na závery ZP, ktorým jej bolo priznané vyššie bodové ohodnotenie a mal rozšíriť svoj žalobný návrh a nakoľko tento dispozičný úkon z jej strany nebol realizovaný, súd mal vychádzať zo žalobného návrhu, v ktorom sa domáhala priznania náhrady škody titulom zvýšenia odškodnenia za bolesť vo výške 1 263 000 Sk a titulom zvýšenia odškodnenia za SSU vo výške 600 000 Sk a ak svojím rozhodnutím jej priznal titulom bolestného obnos vo výške 36 750 Sk, tak potom v časti priznaného zvýšenia SSU (1 826 250 Sk) rozhodol nad jej návrh.

Odvolačný súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods.2 O. s. p. - v ostatných prípadoch, t.j. neuvedených v § 214 ods.1, možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods.1,3 O. s. p. a zistil, že, nie sú podmienky na potvrdenie rozsudku (§ 219), ani na jeho zmenu (§ 220), lebo súd nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, preto rozsudok podľa § 221 ods.1 písm. h),ods.2 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odvolaateľka odôvodnila odvolanie odvolacími dôvodmi podľa § 205 ods.2 písm. d) a f) O. s. p., t. j., že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolačný dôvod podľa § 205 ods.2 písm. d) O. s. p. sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvého stupňa spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne lebo nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 132 O. s. p., a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 132-§ 135 O. s. p.

Právnym posúdením je činnosť súdu prvého stupňa, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania) a posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá. Keď je rozhodnutie súdu prvého stupňa po právnej stránke nesprávne, pričom použitie správneho ust. neznamená iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu, v takom prípade je odvolací súd nútený konštatovať, že súd prvého stupňa nepoužil správny právny predpis a také rozhodnutie musí iba zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

Obidva odvolateľkou uplatnené odvolacie dôvody sú dané, aj keď nie na základe všetkých v odvolaní uvedených skutočností.

Podľa § 11 ods.1 zák.č.437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona NR SR č.273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (účinného od 1.8.2004;čl.III) na bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku úrazu a iného poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa vzťahujú doterajšie predpisy.

Poškodenie zdravia žalobkyne bolo spôsobené 23.7.2000, preto súd správne vychádzal z vyhl.č.32/65 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení vyhl.č.84/67 Zb.,č.78/81 Zb.,č.47/95 Z. z. a č.19/99 Z. z. (ďalej len vyhl.).

Podľa § 2 ods.1 vyhl. odškodnenie za bolesť sa poskytuje za bolesti spôsobené poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov, a to podľa zásad a sadzieb ustanovených v prílohe tejto vyhlášky. Odškodnenie za bolesť musí byť primerané povahe poškodenia na zdraví a priebehu liečenia.

Podľa § 6 ods.1 vyhl. pri odškodňovaní sťaženia spoločenského uplatnenia sa vychádza zo základného počtu bodov, ktorým bolo toto sťaženie ohodnotené v lekárskom posudku.

Podľa ods.2 cit. ust. suma zodpovedajúca základnému počtu bodov zistenému lekárom sa primerane zvýši až na dvojnásobok podľa predpokladov, ktoré poškodený vo veku, v ktorom bol poškodený na zdraví, mal pre uplatnenie v živote a v spoločnosti a ktoré sú v dôsledku poškodenia obmedzené alebo stratené. Týmito predpokladmi sa rozumie najmä možnosť uplatniť sa v rodinnom, politickom, kultúrnom a športovom živote a možnosť voľby povolania a ďalšieho sebavzdelávania; pritom sa prihliada na to, či ide o muža alebo ženu a pri odstrániteľnosti trvalých následkov aj na upozornenie lekára podľa § 10.

Odškodnenie SSU je náhradou tzv. nemateriálnej škody a má slúžiť na to, aby si postihnutý mohol obstaráť náhradné požitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a obmedzovania v živote a treba ním rozumieť jednak vylúčenie, či obmedzenie účasti poškodeného na plnom osobnom a rodinnom, spoločenskom, politickom, kultúrnom, športovom živote, jednak sťaženie, či dokonca priamo znemožnenie výkonu, či voľby povolania, voľbu budúceho životného partnera, resp. možnosti ďalšieho sebavzdelávania.

Čo sa týka možnosti primeraného zvýšenia odškodnenia za SSU, podľa ustálenej súdnej praxe vyhl. upravuje 2 prípady, v ktorých možno odškodnenie primerane zvýšiť.

Základné odškodnenie za SSU (§ 6 ods.1 vyhl.) už samo vo svojej podstate je náhradou za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného a pre uspokojovanie i plnenie jeho životných a spoločenských potrieb a úloh, teda pre účasť na tých formách spoločenského života, ktoré slúžia rozvoju jeho osobnosti, preto priznanie tohto odškodnenia prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú objektívne obmedzené jeho možnosti uplatniť sa v živote a spoločnosti.

Primerané zvýšenie podľa § 6 ods.2 vyhl. predpokladá už existenciu skutočností umožňujúcich záver, že obmedzenie poškodeného nemožno vyjadriť len základným odškodnením.

Postup podľa § 7 ods.3 vyhl. je však svojou povahou výnimočný, lebo kvalitatívne predstavuje zmenu podmienok vyjadrenú pojmom dôvody hodné osobitného zreteľa, ktorými môžu byť, napr. zmarenie alebo podstatné sťaženie dosiahnutia celoživotného cieľa alebo snaženia, príp. prínosu poškodeného v oblasti spoločenského, kultúrneho, politického, športového života alebo podstatné obmedzenie uspokojovania životných potrieb. Dôvody hodné osobitného zreteľa nie sú v právnych predpisoch definované a nie sú ani taxatívne, ani demonštratívne uvedené, ide o neurčitý pojem, ktorý bližšie nie je obsahovo vymedzený, jeho obsah i rozsah sa môže meniť v závislosti od okolností konkrétneho prípadu a preto rozhodnutie súdu o aplikácii tohto právneho výrazu, ktorý sa kvalitatívne i kvantitatívne premietne do použitia ust. zák., musí byť vždy výsledkom jeho cieľavedomej a vyčerpávajúcej úvahy.

Posúdenie, či v konkrétnej veci je potrebné aplikovať § 6 ods.2 alebo § 7 ods.3 vyhl. závisí od stupňa a rozsahu obmedzenia alebo straty predpokladov pre uplatnenie poškodeného v živote a v spoločnosti, pričom rozsah, intenzita obmedzených alebo stratených predpokladov v prípadoch hodných osobitného zreteľa podstatne prevyšuje rozsah a intenzitu predpokladanú v § 6 ods.2.

Súd musí vždy skúmať aké mal poškodený predpoklady pre životné a spoločenské uplatnenie pred vzniknutou ujmom na zdraví a vo výnimočných prípadoch hodných osobitného zreteľa môže sumu zodpovedajúcu základnému počtu bodov, ktorým bolo SSU hodnotené v LP primerane zvýšiť nad stanovené najvyššie sadzby odškodnenia a to bez akéhokoľvek obmedzenia, najmä bez ohľadu na základný počet bodov zistený lekárom, v zmysle zásady plnej a tým i spravodlivej nápravy, s prihliadnutím na mimoriadnu povahu a okolnosti konkrétneho prípadu, keď možnosti poškodeného sú veľmi výrazne obmedzené alebo úplne stratené v porovnaní s vysokou a mimoriadnou úrovňou jeho kultúrnych, športových či iných aktivít v dobe pred vznikom škody.

Súd nevychádzal dôsledne z uvedených zásad, keď so zreteľom na skutočnosti preukázané ZP urobil záver, že u žalobkyne ide o taký prípad hodný mimoriadneho zreteľa, že je odôvodnené zvýšenie sumy zodpovedajúcej základnému počtu bodov, ktorým bolo ohodnotených bolestné na 1 násobok a sumy zodpovedajúcej základnému počtu bodov, ktorým bolo ohodnotených SSU na 14 násobok.

Skutočnosti, ktoré súd viedli k záveru, že ide o prípad hodný mimoriadneho zreteľa, kedy je potrebné zvýšiť odškodnenie za bolesť, boli už zohľadnené tak v LP Q.. S. z 9.7.2001, ako aj v ZP Q.. S., ktorí hodnotenie poškodenia na zdraví žalobkyne zvýšili podľa ods.6 písm. a) a b) Zásad pre hodnotenie odškodnenia za bolesť, tvoriacich prílohu vyhl., preto nemohli byť tieto skutočnosti súčasne aj dôvodom na zvýšenie odškodnenia za bolesť podľa § 7 ods.3 vyhl.

Z doteraz vykonaného dokazovania vyplýva, že poškodenie zdravia žalobkyne má preukázateľne nepriaznivé dôsledky na jej rodinný, osobný život, jej životné úkony, ako i na uspokojovanie jej osobných a spoločenských potrieb, a hoci sa jej v dôsledku zhoršenia zdravia možnosti jej uplatnenia vo všetkých sférach života zúžili, nie je zo života vyradená v mimoriadnom rozsahu a jej možnosti uplatnenia nezanikli, len v určitej miere sa jej sťažili možnosti výkonu celej škály činností, ktoré pred poškodením zdravia vykonávala (na porovnanie rozsudok NS SR 3Cdo/92/2008 z 30.7.2008).

Pri posudzovaní primeranosti zvýšenia súd nevzal do úvahy, že poškodenie zdravia žalobkyne má síce trvalé a nepriaznivé následky na jej životné úkony a na uspokojovanie jej životných a spoločenských potrieb, ale zatiaľ nebolo preukázané (a ostatne ani tvrdené), žeby úroveň jej kultúrnych, športových či iných aktivít v dobe pred vznikom škody bola vysoká a mimoriadna, preto zatiaľ nemožno ani ustáliť, či došlo alebo nedošlo k veľmi výraznému obmedzeniu alebo úplnej strate jej možností v uvedených oblastiach.

V tejto súvislosti odvolací súd považuje za vhodné poukázať aj na súdnu prax (rozsudok NS Českej republiky 22Cdo/1330/2011 z 20.9.2011, na ktorý - vzhľadom na to, že právna úprava, podľa ktorej bolo v uvedenej veci rozhodnuté, je v podstate totožná s právnou úpravou, aplikovanou v prejednávanej veci - možno prihliadnuť), podľa ktorej ak utrpí poškodený vo veku 17 rokov nezvratné poškodenie chrbtice a obmedzenie pohybu v dolnej polovici tela, v dôsledku čoho je na počiatku produktívneho veku vyradený z pracovného života, je obmedzený v kultúrnom a spoločenskom zapojení, veľmi výrazne je obmedzený v partnerskom živote a celkom stratil možnosť mať vlastnú rodinu, nemožno dospieť k záveru, žeby bol celkom vylúčený z bežného života a limitovaný natoľko, aby to zodpovedalo obvyklým dôvodom pre zvýšenie náhrady okolo 10 násobku základného bodového ohodnotenia, ak sa poškodenému zároveň neznižil intelekt, poznávacie, ani komunikačné schopnosti, a je teda schopný sa zapájať do života, napriek fyzickému handicapu a nutnosti určitej pomoci druhých osôb, pričom sa zdôrazňuje, že výrazné zvýšenie náhrady za SSU (približne okolo 10 násobku) vyhradené predovšetkým prípadom, kedy je poškodený na následky úrazu takmer úplne vyradený zo života a kedy jeho predpoklady pre uplatnenie v spoločnosti sú takmer alebo úplne stratené, nie je schopný sa sám obslúžiť či dokonca upadne do stavu prostého vegetatívneho prežívania ap., resp., že odškodnenie za SSU už v základnej výmere je vo svojej podstate náhradou za nepriaznivé dôsledky na životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb a na plnenie jeho spoločenských úloh.

Tvrdenie odvolateľky, že súd prekročil návrh žalobkyne a prisúdil jej viac, než čoho sa domáhala, nie je preukázané, lebo v prípade žaloby o odškodnenie za bolesť a za SSU, keďže ide o jeden nárok, je rozhodujúca celková žalovaná suma a nie sumy, uplatnené z titulu bolestného a SSU. Rovnako tak jej tvrdenie, že súd neodpočítal plnenie, ktoré poskytla žalobkyni nie je pravdivé, lebo z odôvodnenia napadnutého rozsudku možno nad akúkoľvek pochybnosť zistiť, že súd tak urobil.

V ďalšom konaní bude preto povinnosťou súdu - v súlade s vysloveným právnym názorom (§ 226 O. s. p.), resp. uvedenými zásadami - vo veci opätovne rozhodnúť a súčasne sa vyrovnáť aj so všetkými skutočnosťami uvedenými v odvolaní.

V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods.3 O. s. p.). Odvolací súd nemohol vo veci rozhodnúť z dôvodu, žeby porušil zásadu dvojinstančnosti občianskeho súdneho konania (§ 9 ods.1 a § 10 ods.1 O. s. p.), lebo ak by rozhodol, porušil by právo účastníkov konania na spravodlivý proces, keďže by im odoprel právo namietať správnosť jeho právneho názoru. Podľa Čl.46 (PRÁVO NA SÚDNU A INÚ PRÁVNU OCHRANU) ods.1 Ústavy Slovenskej republiky (uverejnenej pod č.460/92 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov; ďalej len Ústava) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa Čl.48 ods.2 Ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa Čl.6 (Právo na spravodlivé súdne konanie) bod 1. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejneného oznámením č.209/92 Zb. a č.102/99 Z. z.; ďalej len Dohovor) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa Čl.46 ods.1 Ústavy, ako aj právo podľa Čl.6 ods.1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia, pričom obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, ale obsahom tohto práva je i

relevantné konanie súdov a iných orgánov SR a ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy.

O. s. p., podľa svojho § 1, upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu jeho povinnosť o veci konať, pričom právo na súdnu ochranu, okrem Čl.46 ods.1 Ústavy, Čl. 36 ods.1 Listiny základných práv a slobôd (úst.zák.č.23/91 Zb.) a Čl.6 ods.1 Dohovoru zabezpečujú a vykonávajú aj jednotlivé ust. O. s. p. a obsahom práva na súdnu ochranu v rámci spravodlivého procesu je i právo účastníka, aby sa jeho vec, ak to zákon pripúšťa, vždy prejednala v dvojinštančnom konaní.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.